

২০২৩

বাংলা

(অনাম)

(সি বি সি এস পদ্ধতি অনুশাসনী নতুন পাঠ্যক্রম)

দ্বিতীয় সেমিস্টার

কোর্স কোড : BNG-H-CCT-3

(ছন্দ, ক্ষতিবাসী রাগায়ণ ও বৈষ্ণব পদাবলী)

পূর্ণমান : ৬০

সময় : ২ ঘণ্টা ৩০ মিনিট
 দাফ্ফিনা-প্রাতভূত সংখ্যাগুলি প্রশংসন নির্দেশক।
 প্রশংসনের উভর যথাসঙ্গে নিজের ভাষায় লেখা প্রযোজন।

- ১। যে-বোনো দশটি প্রশ্নের উভর দাত : $2 \times 30 = 20$
- ক) মাদ্রা বা কলা কাকে বলে ?
 - খ) ‘আমি বিধির বিধান ভাঙ্গিয়াছি আমি এখনি শাঙ্কিতান’,
— শুধুমাত্র পর্ব বিভাজন করো।
 - গ) বাংলায় তিনটি হজর ফোকে কঁবুদলের মাঝা গঁজনারীতি কেমন
হয়ে থাকে ?
 - ঘ) ‘বজুবলি’ কী ? উদাহরণসহ বুবিয়ে দাও।
 - ঙ) পঞ্চরস কাকে বলে ? যে-কোনো একটি রস থেকে দুটি চৰণ
উদ্বৃত করো।

- চ) “বৰঙা বলেন, মাৰ্কটি, আমাৰ এ বৰ।
এই বৱে হও তুনি অজয় অমৱৰ।।”
- ‘মাৰ্কটি’ৰ পৰিচয় দাও।
- ছ) শূলু রামায়ণে কোনু কেনুনিৰ নাম উল্লেখিত হয়েছে? কিন্তু কৃতিবাসী রামায়ণে কেবলমাত্ৰ কোনো একজন মুনিৰ কথাই বলা হয়েছে— তিনি কে?
- জ) গজ কাছুপোৰ গঞ্জটি কী ছিল?
- ব) পয়াৰ ও অমিত্রাক্ষৰ ছন্দেৰ মধ্যে মূলগত তফাইটি কী তা লেখো।
- ঝ) বিদ্যাপতি ও চন্দ্ৰীদেৱেৰ ভাৰশিক্ষ কাৰা ছিলেন? তাদেৱ শ্রেষ্ঠত্ব কোনু পৰ্যায়েৰ ছিল?
- ট) কুবেৰেৰ সঙ্গে রাখণেৰ যুদ্ধ হয়েছিল কেন? যুদ্ধেৰ ফলাফল কী হয়েছিল?
- ঠ) কাঁকলাস কী?
- ড) ‘আজু বজনী হাম ভাণো পোহুঁজুঁ
পেখাঁজুঁ পিয়া যুখ চন্দা।’
- ঢ) উদ্বৃত অংশটিৰ অৰ্থ পৰ্যায়েৰ নামসহ লেখো।
- ঄) ‘মাঙ্কাতা’ কে? কোনু প্ৰসঙ্গে কাৰ্যে এই নামটি উল্লেখিত হয়েছে?
- অ) মিশ্রকনোবৃত্ত— একোপ নামকৰণেৰ কাৰণ কী?
- ২। বে-কোনো চাৰটি প্ৰশ্নেৰ উত্তৰ দাও :
- ক) ছন্দোলিপি কৰো (বে কোনো একটি) :
- অ) “কলিকাতা শোনে লাকো চলাৰ খেয়ালে,
নৃত্যৰ নেশা তাৰ ভৱে দেয়ালৈ।”

- আ) “বৰ্ষা বাগানেৰ মাথাৰ উপৰ চাঁদ উঠেছে ওই—
মাগো, আমাৰ শোলোক বলা কাজলা দিদি কই?”
- খ) স্বৰবৃত্ত ছন্দ কাকে বলে? উদাহৰণসহ এই ছন্দেৰ বৈশিষ্ট্যবলী
বুৰুয়ো দাও।
- গ) কবি বলৱানদেৱেৰ শ্রেষ্ঠত্ব কোনু পৰ্যায়েৰ পদ রচনাৰ? তোমাৰ
পঠিত পদ অৱলম্বনে বিষয়টি আলোকিত কৰো।
- ঘ) ‘আজু হাম কি পেখাঁজুঁ নবদীপ চন্দ’
— পদটিৰ পদকৰ্তা কে এবং এটি কোনু পৰ্যায়েৰ পদ বলে
তুমি মনে কৰো এবং কেন?
- ঝ) বাংলাৰ কৃতিবাসোভৰ মঙ্গলকাৰ্যগুলি কৃতিবাসী রামায়ণেৰ দ্বাৰা
কতখানি প্ৰভাৱিত হয়েছিল?
- ট) উত্তোৱাকাণ্ডেৰ পৰিসমাপ্তি শুধু কৰিত্বপূৰ্ণ নয়, নাট্যগুণেও সহৃদু
— আলোচনা কৰো।
- ঃ। বে-কোনো দু'টি প্ৰশ্নেৰ উত্তৰ দাও : $5 \times 2 = 20$
- ক) গদ্যছন্দ কাকে বলে? এই ছন্দেৰ বৈশিষ্ট্যবলী উদাহৰণসহ
আলোচনা কৰো।
- খ) ‘প্ৰাৰ্থনা’ বিষয়ক পদে বিদ্যাপতি যে নৈপুণ্য দৈখিয়েছেন, তা
নিজেৰ ভাষায় প্ৰকাশ কৰো।
- ঘ) উত্তোৱাকাণ্ডে সীতা চৰিত কৰি কৃতিবাস যেতোবে নিৰ্মাণ কৰেছেন,
তা আলোচনা কৰো।
- ঘ) বৈষ্ণব পদকৰ্তা চঙ্গীদাসেৰ কৰি প্ৰতিভা সম্পৰ্কে আলোকপাত
কৰো।